

Informacja o przygotowaniu pacjenta do badań laboratoryjnych

Z-LA-1-0-1

Przygotowanie do pobrania krwi nadzoruje lekarz prowadzący, lekarz dyżurny w nagłych przypadkach oraz pielęgniarka oddziału szpitalnego, w którym pacjent przebywa. Pacjenta ambulatoryjnego informuje lekarz udzielający porady w poradni przy współudziale pielęgniarki.

I. Przygotowanie do pobrania krwi

1. Do badań rutynowych krew pobierana jest:

- po nocnym wypoczynku,
- na czczo,
- przy zachowaniu dotychczasowej diety,
- w godzinach porannych (7⁰⁰-10⁰⁰),
- przed leczeniem lub ewentualnie po odstawieniu leku mogącego wpływać na pomiar danego parametru, jeśli nie zaburzy to procesu leczenia,
- w dniu poprzedzającym badanie należy ograniczyć wysiłek fizyczny oraz nie spożywać alkoholu,
- na pobranie krwi nie powinno się zgłaszać w okresie przyjmowania obfitych posiłków oraz kobiety w czasie miesiączki.

2. Pobieranie krwi na szczególne badania

- **krzywa cukrowa:** skierowanie powinno zawierać informacje o rodzaju krzywej cukrowej i ilości glukozy, którą należy podać pacjentowi; pobieranie na czczo po spełnieniu warunków rutynowych; następnie pacjent musi wypić zleconą dawkę glukozy rozpuszczoną w min. 150 ml wody; po 2 godz. od wypicia kolejne pobranie krwi; jeśli zachodzi konieczność zgodnie ze zleceniem, to następne pobranie krwi po 3 godz. od wypicia glukozy;
- **pobieranie krwi w celu oznaczenia poziomu reniny i aldosteronu:** pobranie krwi rano zgodnie z warunkami rutynowymi, ale w pozycji leżącej, a następnie po ok. 2 godz. chodzenia w pozycji stojącej; przed każdym pobraniem należy zmierzyć pacjentowi ciśnienie krwi i zapisać wynik na skierowaniu;
- **pobieranie krwi w celu oznaczenia poziomu kortyzolu:** pobranie krwi rano (7-10) oraz między 16⁰⁰-20⁰⁰, pacjent nie powinien być zestresowany.

II. Przygotowanie do pobrania moczu

Mocz na badanie ogólne należy pobrać do naczynia jednorazowego użytku.

1. Pobieranie moczu u dorosłych:

- należy pobrać pierwszy poranny mocz, na czczo, przy zachowaniu dotychczasowej diety, przed leczeniem lub po ewentualnym odstawieniu leków mogących wpływać na poziom mierzonego składnika, o ile nie wpływa to na proces leczenia;
- przed pobraniem moczu należy dokładnie umyć wodą i mydłem ręce i okolice ujścia cewki moczowej: u kobiet okolice sromu od przodu w kierunku odbytu, u mężczyzn żołądź po odsunięciu napletka;
- należy pierwszą niewielką porcję moczu oddać do toalety, a następnie (tzw. środkowy strumień) do jednorazowego pojemnika. Końcową porcję moczu oddać do toalety;
- mocz jak najszybciej dostarczyć do laboratorium.

2. Pobieranie moczu u noworodków i niemowląt

- po umyciu okolicy cewki moczowej należy podać dziecku pić (przystawić do piersi lub podać butelkę), pozostawiając dziecko bez pieluszki. Po chwili dziecko zwykle oddaje mocz. Do pierwszych kropli moczu należy przystawić pieluszkę, następnie plastikowy pojemniczek;

Informacja o przygotowaniu pacjenta do badań laboratoryjnych

Z-LA-1-0-1

- u noworodków i niemowląt można stosować jałowe woreczki do pobierania moczu (specjalne dla dziewczynek i chłopców). Po umyciu i osuszeniu okolicy cewki moczowej przykleja się woreczek. Najlepiej zrobić to wcześniej rano, aby uzyskać poranną porcję moczu. Woreczek odkleja się, zamyka, w całości umieszcza się w jednorazowym plastikowym pojemniku. Nie należy przelewać moczu z woreczka do pojemnika.

3. Dobowa zbiórka moczu – przeprowadzana jest w okresie 24 godz.

- w godzinach rannych (ok. 7 rano) oddajemy mocz do ubikacji;
- każdą następną porcję moczu wraz z poranną dnia następnego do godz. 7:00 oddajemy mocz do jednego, dużego pojemnika. Istotne jest by mocz przechowywany był w chłodnym i ciemnym miejscu;
- następnego dnia, po oddaniu moczu do godz. 7:00, mierzymy objętość moczu, mieszamy i próbkę 30-50 ml dostarczamy do laboratorium w jednorazowym plastikowym pojemniku;
- na pojemniku i zleceniu musi być informacja o łącznej objętości zebranego moczu i rodzaju badania.

4. Klirens kreatyniny

- do badania konieczne jest oznaczenie poziomu kreatyniny w moczu i surowicy krwi
- do laboratorium należy dostarczyć:
 - 1) zlecenie z następującymi informacjami: dane identyfikujące pacjenta, objętość zebranego moczu, czas trwania zbiórki,
 - 2) zlecenie na pobranie krwi w celu oznaczenia poziomu kreatyniny,
 - 3) próbkę moczu z 12-to lub 24-godzinnej zbiórki moczu, zgodnie ze zleceniem lekarskim.

III. Pobieranie kału do badania

1. Badanie parazytologiczne – pobrać świeży kał, jak na badanie analityczne; jeśli w stolcu

widoczne są pasożyty należy oddzielić je od próbki kału, wypłukać wodą i przesłać w oddzielnym pojemniku zawierającym niewielką ilość wody;

2. Badanie analityczne – pobrać kał z miejsc zawierających krew, śluz lub ropę:

- pojemnik przeznaczony na kał należy podpisać imieniem i nazwiskiem,
- pobrać świeży kał przy pomocy łopatki umieszczonej w pojemniku, w ilości odpowiadającej wielkości orzecha laskowego (z 2-3 różnych miejsc),
- pojemnik szczelnie zamknąć, zabezpieczyć woreczkiem foliowym,
- kał należy w możliwie krótkim czasie dostarczyć do laboratorium, w przypadku dłuższego przechowywania powinien znajdować się w lodówce.

3. Badanie w kierunku obecności jaj owsika – wymaz okołoodbytniczy – metoda przylepca celofanowego

- do wykonania badania używa się przezroczystego przylepca celofanowego. Pasek przylepca długości 5-7 cm i szerokości 2 cm przykładą się lepką stroną do fałd odbytu, delikatnie przyciskając do całej szerokości, następnie tą samą stroną przykleja się na szkiełku podstawowym. Wymaz należy wykonać po 2 godz. od zaśnięcia lub rano po przebudzeniu.

IV. Pobieranie nasienia do badania ogólnego

- konieczne jest wcześniejsze uzgodnienie terminu badania;
- pacjent powinien zachować wstrzemięźliwość płciową od 2 do 7 dni przed datą badania;
- materiał należy pobrać metodą masturbacji, po uprzednim dokładnym umyciu narządów płciowych;
- materiał należy oddać do jałowego pojemnika; pojemnik z pobranym materiałem należy dokładnie opisać i jak najszybciej dostarczyć do laboratorium (temp. transportu 20-40°C);
- podać dokładną godzinę pobrania.